

Lunds universitet
STVA22 Konflikt och samverkan i internationell politik
Statsvetenskapliga institutionen
VT22
Handledare: Johanna von Bahr

Sveriges ansvar eller inte?

En kvalitativ idéanalys av Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas politik för
EU-migranter i Sverige

Julia Lindstén
Eric Johansson

Abstract

Ett resultat av den Europeiska unionens utvidgning är att migration från unionens fattigare länder blivit ett vanligt fenomen. Den här studien undersöker euroskepticism och euroskeptiska oppositionspartier i Sverige, med fokus på Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna och de idéer som ligger till grund för deras föreskrivna politik i frågan. För att kunna analysera respektive partis idéer har vi genomfört en kvalitativ jämförande idéanalys med hjälp av ett anpassat analyschema. Både Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna präglas av euroskepticism, men det tar sig uttryck på olika sätt och grundar sig i olika idéer. Vänsterpartiets idéer präglas av ett kosmopolitiskt fokus på mänskliga rättigheter, medan Sverigedemokraternas idéer snarare grundar sig i en nationalistisk syn på nationalstaten och vad som är Sveriges ansvar. Denna skillnad finns också gällande idéerna om EU, där Vänsterpartiets euroskepticism handlar mer om EU som ett ekonomiskt ojämlikt system och Sverigedemokraternas euroskepticism grundar sig mer i ett nationalistiskt motstånd mot immigration.

Nyckelord: EU-migranter, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna, euroskepticism, kosmopolitanism, nationalism

Antal ord: 9903

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
	1.1 Bakgrund	1
	1.2 Syfte och frågeställning	3
2	Tidigare forskning	4
3	Teori och perspektiv	6
	3.1 Euroskepticism	6
	3.2 Kosmopolitanism	7
	3.3 Nationalism	8
4	Metod och material	9
	4.1 Kvalitativ idéanalys	9
	4.2 Analysschema	9
	4.3 Diskussion av metod	12
	4.4 Material och avgränsning.....	13
5	Analys och resultat.....	16
	5.1 Vänsterpartiet	16
	5.2 Sverigedemokraterna	22
6	Jämförande diskussion och slutsatser.....	27
7	Referenser.....	30

1. Inledning

Frågan om EU-migranternas närvaro på gator och torg har haft stor sprängkraft i svensk politik, exempelvis genom debatten om tiggeriförbud (Frid 2016). Är de resultatet av samhälleliga orättvisor som måste bekämpas genom inkludering och riktade insatser? Är de ett hot mot gatubilden och svenskarnas trygghet, ett resultat av att fattigare EU-länder i öst lämpar över sina problem på den svenska välfärdsstaten? De flesta är överens om att EU-migranternas situation är ohållbar men hur och varför? Åsikterna har minst sagt gått isär gällande hur Sverige ska hantera faktumet att EU-medlemskapet innebär att vi är en del av en större gemenskap med stora skillnader i levnadsstandard. Därav blir det intressant att undersöka två eu-kritiska partier, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna, i ljuset av EU-migranterna i Sverige. Vilka idéer präglar deras hållning, vilka åtgärder bör vidtas och vilka idéer om EU-medlemskapet gör sig gällande?

1.1. Bakgrund

På den svenska partipolitiska nivån finner vi två väldigt olika oppositionspartier som i sin politik uttrycker ett starkt motstånd och skepsis mot den Europeiska unionen och dess politik - Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Det svenska Vänsterpartiet är ett socialistiskt parti, vars samhällsmål är “demokrati, jämlikhet och solidaritet” (Vänsterpartiet 2021). Politiken vilar på idén om klassamhällets och kapitalismens uppdelning mellan arbetsgivare och arbetstagare, och den ojämlikhet som detta resulterar i på såväl nationell som internationell nivå (Vänsterpartiet 2019). Partiets ideologi grundar sig också i feminism, med målet att skapa ett jämlikt samhälle. (Vänsterpartiet 2021). Vidare konstaterar man i det senast tillgängliga partiprogrammet att vi lever i en “rasistisk global världsordning”, med såväl exploatering som exkludering av vissa utsatta grupper (Vänsterpartiet 2016, s. 15). Central är också idén om att det finns en växelverkan mellan dessa maktstrukturer, där den rasistiska ordningen och den ekonomiska ojämlikheten påverkar varandra (ibid, s. 16). Man förespråkar en flyktingpolitik som bygger på “solidarisk realism” - tills dess att människor inte behöver fly till Sverige har Sverige ett stort nationellt ansvar för att erbjuda skydd och välfärd för människor som sökt sig hit (Vänsterpartiet 2020). Tillsammans bara med Miljöpartiet motsatte sig Vänsterpartiet ett svenskt EU-inträde i samband med folkomröstningen 1994 (Lewin 2017, s. 402-403). Partiet har inte aktivt drivit frågan om ett Svenskt utträde sedan Sveriges medlemskap var ett faktum 1995 (Einarsson 2019). Trots detta är de ändå fortsatt skarpt kritiska till EU-samarbetet. Vänsterpartiet anser att EU misslyckats på flera plan till följd av fokus på företag och ekonomisk vinning istället för demokrati, miljö och mänskliga rättigheter (Vänsterpartiet 2020). Man anser exempelvis att de ekonomiska handelsavtalen tenderar att

innebära ett demokratiskt underskott utan erforderligt folkligt inflytande (Motion 2018/19:3050, s. 9).

Sverigedemokraterna valdes in i riksdagen först 2010 och är i grunden ett invandringskritiskt och nationalistiskt parti (Hellström, Nilsson och Stoltz 2012, s. 186). Elgenius och Rydgren (2017, s. 583-584) ser partiet som tillhörandes en bredare trend av radikala högerpartiers framväxt i demokratiska stater. I takt med att partiet vunnit större legitimitet och acceptans, trots dess grund i öppet rasistiska rörelser, har det politiska stödet ökat kraftigt (ibid, s. 589). Idag är Sverigedemokraterna en maktfaktor i svensk politik, med 18 procents stöd i opinionsundersökningarna i april (DN/Ipsos 2022). Partiet beskriver sig själva som socialkonservativa, med en "nationalistisk grundsyn" (Sverigedemokraterna 2019, s. 2). Man lägger stor vikt vid en samlad och gemensam nationell identitet, med samhörighet kring faktorer som språk och kultur (ibid s. 8). Centralt i partiets politik är alltjämt migrations- och invandringsfrågorna, där man förordar åtstramningar som exempelvis skärpta språkkrav, uppmuntrade av återvandring och återkallande av medborgarskap som utdelats på felaktig grund (Sverigedemokraterna 2022). Man vill också att Sverige endast ska ta emot asylinvandrare från grannländerna (ibid). När det gäller EU förespråkar Sverigedemokraterna en i grunden förändrad union, där makten över flera politikområden återförs till den nationella nivån (Sverigedemokraterna 2019b, s. 4-5). Man förordar också ökade möjligheter till begränsningar av den fria rörligheten av människor och på lång sikt att Sverige lämnar Schengensamarbetet (ibid).

Fenomenet med tiggare från andra EU-länder på Sveriges gator började i hög utsträckning efter Rumänien och Bulgariens inträde i EU 2007 (Swärd och Haglund 2015, s. 251). Dessa kallas av massmedia och av politiker för *EU-migranter*. Det är en vag men vanlig formulering för fattiga människor från exempelvis Bulgarien och Rumänien (Ramel och Szoppe 2014). 2015 bedömdes det från polisens håll att runt 4 700 personer ägnade sig åt tiggeri i Sverige (Polismyndigheten 2015, s. 3). En stor del av gruppen tillhör folkgruppen romer (Melin 2017). I den här undersökningen används genomgående begreppet EU-migrant, med vetskapen om att alla i denna grupp inte nödvändigtvis är romer, och att romer i sin tur inte är en enhetlig grupp. Vi använder det dels rent pragmatiskt, eftersom det blivit det gängse begreppet (se t.ex. Hansson och Mitchell 2018, s. 16), dels för att avgränsa den grupp som är relevant för vår undersökning. Eftersom Sverige har en separat politik för *minoritetsgruppen romer*, som explicit exkluderar EU-migranterna då dessa formellt sett bara har rätt att vistas i Sverige i tre månader, är dessa inte relevanta för vårt valda material eller vår undersökning i stort (Regeringens skrivelse 2011/12:56, s. 25). I det material vår undersökning kommer att undersöka används begreppet EU-migrant och varianter på det, som exempelvis EU-tiggare eller EU-medborgare.

1.2 Syfte och frågeställning

Frågan om hur det svenska ansvaret för EU-medborgares fattigdom och utsatthet ser ut har i hög utsträckning tagit sig uttryck genom debatten kring tiggeri och tiggeriförbud (Frid 2016). Denna kontroversiella och högprofilerade fråga har naturligtvis varit av intresse för de svenska oppositionspartierna att uttala sig och göra utspel om. Tidigare forskning på EU-migranter i Sverige har gjorts, utifrån flera olika ingångspunkter. Även ur det större europeiska perspektivet har ämnet behandlats med stor variation både gällande fokus och forskningsmetod. Det tidigare forskningsläget kommer att behandlas närmare nedan.

Eftersom EU-migranterna utgör ett exempel på hur den europeiska integrationen kan medföra politiska utmaningar för medlemsländerna finner vi att det är ett intressant fall för en studie av euroskeptiska partier. Det kan tänkas att oppositionspartier har ett större svängrum gällande vilken slags politik man föreskriver och propagerar för. Just därför har vi valt att fokusera vår studie på dessa. Vi saknar en studie med det perspektivet i en svensk kontext, där euroskeptiska oppositionspartier analyseras i ljuset av hur de ser på en viss sakfråga. Vår förhoppning är att vår studie ska vara just det, och att den därmed kan kasta större ljus över hur en av de stora utmaningarna för den fria rörligheten behandlas av partierna. Samtidigt är vår ambition att bredda och fördjupa kunskapsläget gällande den politiska hanteringen av en av vår tids mest omdebatterade frågor.

Vi har valt att fokusera vår undersökning på Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Dessa är intressanta av flera skäl. De är båda oppositionspartier i Sveriges riksdag, med parlamentariskt inflytande och de är båda synnerligen kritiskt inställda till den Europeiska unionen - om än på olika sätt. De stora politiska och ideologiska skillnaderna mellan partierna gör också att förutsättningarna till en intressant jämförelse finns.

Våra frågeställningar är därmed följande:

- *Hur skiljer sig Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas idéer om EU-migranter i Sverige åt?*
- *Hur tar sig Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas euroskepticism uttryck i frågan om EU-migranter i Sverige?*

2. Tidigare forskning

För genomförandet av vår studie bör vi redogöra för det existerande forskningsläget gällande främst den politiska debatten och hanteringen av EU-migranter, samt skillnaderna i euroskepticism från partier på vänster- och höger. Inledningsvis kommer vi redogöra för tidigare forskning om Euroskepticism.

Vi redogör i teoridelen för delar av den teoretiska litteraturen på området euroskepticism, typologier och klassificeringar och liknande. Dessa och andra angreppssätt har använts på ett stort antal studier, både av fenomenet i stort och av specifika fall. Euroskepticism hos kommunistpartier i Europa har jämförts - det spanska partiet har faktiskt varit positiva till EU, medan de franska och italienska motsvarigheterna har blivit mer positiva över tid eller åtminstone tonat ner sin kritik (Benedetto och Quaglia 2007). Euroskeptiska partier har också undersökts i ljuset av hur de påverkas av att vara i regeringsställning (se t.ex. Taggart och Szczerbiak 2013) och gällande i vilka sakfrågor de är som mest euroskeptiska (se t.ex. Doležal 2021, s. 253). Taggart har undersökt euroskepticism i västeuropeiska partisystem och finner bland annat att det är vanligare hos ytterkantpartier, medan det hos etablerade partier snarare gör sig gällande hos enskilda falanger (1998, s. 363). Skillnaderna mellan och orsakerna bakom euroskepticism hos höger- och vänsterpartier har undersökts av bland andra Braun, Popa och Schmitt (2019) och Beaudonnet och Gomez (2017).

Stora delar av den existerande forskningen i EU-kontext rör explicit folkgruppen romer, snarare än fenomenet med EU-migranter (även om dessa två begrepp, som tidigare nämnts, ofta är överlappande). I hög utsträckning handlar denna forskning om EU:s officiella politik för romers situation i Europa, exempelvis de ramverk som tagits fram av Kommissionen. Popova (2019, s. 36-37) visar att bristande koordinering mellan nationella strategier till viss del har försvårat ramverkens efterlevnad i EU. Ingi Iusmen har analyserat EU:s ramverk och finner att romers inkludering framför allt görs till en ekonomisk fråga, där ökad romsk inkludering i medlemsländerna kan främja ekonomisk tillväxt och ekonomisk integration mellan EU:s medlemsländer (2018, s. 935). EU:s politik har också analyserats med hjälp av en fallstudie av Tjeckien (Sobotka och Vermeersch 2012). Vidare har EU:s politik för romer över tid i högre utsträckning kommit att fokusera på ett rättighetsperspektiv och hur romerna ska integreras, snarare än att försöka hantera deras migration (se t.ex. Guglielmo och Waters 2005). EU:s omstöpning av romernas situation som en gemensam utmaning för EU har dock också gett nationalistiska politiska krafter i EU:s medlemsländer en möjlighet att fransäga sig det nationella ansvaret (se t.ex. Vermeersch 2012). En utförlig kartläggning av EU:s lagstiftning och strategi kring diskriminering, med fokus på hur den ter sig i ljuset av EU:s romska befolkning, görs också av Vermeersch (2011). Där lyfts bland annat de antidiskrimineringsåtgärder som tillkommit i samband med Maastricht- och Amsterdamfördragen (ibid, s. 343).

Även på den svenska nivån fokuserar mycket av den existerande forskningen på folkgruppen romer, snarare än EU-migranter - Sveriges och Finlands inkluderingsstrategier för romer har exempelvis granskats kritiskt av Granqvist (2021). Detta sedan romerna erkändes som minoritetsgrupp 2001 (ibid, s. 33-34). Många av de studier som gjorts på EU-migranter närmar sig också frågan ur mer av ett socialt perspektiv, exempelvis Hansson och Janssons psykoanalytiska studie om hur det svenska samhällets självbild påverkas (2021, s. 339-356).

Det finns tre synnerligen intressanta studier i relation till vårt valda forskningsproblem. Dels Spehar, Hinnfors och Bucken-Knapp, som utforskar de multi-level governance-problem som uppstått i Sverige, där ansvaret passas runt mellan de svenska aktörer som har ansvar och makt att vidta åtgärder angående EU-migranterna i Sverige (2017). Den andra har gjorts av Karin Borevi, som analyserar riksdagsdebatter kring EU-migranternas tiggeri i Danmark, Sverige och Norge mellan 2007 och 2017 (2021). Hon finner att problematiken i allt högre utsträckning kommit att adresseras som en fråga om lag och ordning, snarare än social utsatthet - detta eftersom gruppen faller mellan stolarna som varandes både "insiders" och "outsiders" i välfärdssystemen (ibid, s. 1). Slutligen gör Hansson och Mitchell en studie av EU-migranternas situation i Sverige, med fokus på hur gruppen har undantagits från det svenska samhällets uppfattning om vilka basala rättigheter människor i ett samhälle har (2018). Samtliga av dessa studier tangerar vårt valda forskningsproblem, då de handlar om hur det politiska Sverige har tagit sig an utmaningen med EU-migranternas inträde i det svenska samhället. Vår förhoppning är emellertid att vår studie kan komma att utgöra ett komplement och en fördjupning till det nuvarande forskningsläget. Dels genom att med ett idébaserat fokus undersöka två svenska euroskeptiska partiers hållning i en viss sakfråga, dels genom att kasta ljus över de idéer som ligger till grund för partiernas politik.

3. Teori och perspektiv

I detta avsnitt redogör vi för studiens teori. Inledningsvis redogörs för konceptet euroskepticism, som är centralt både för studiens ämne och frågeställning. Därefter presenteras kosmopolitanism och nationalism. Vi förankrar vår studie i dessa teorier eftersom Sverigedemokraterna explicit beskriver sig som ett nationalistiskt parti och för att vi, sett till Vänsterpartiets politik, tror oss finna kosmopolitiska idéer i deras text.

3.1. Euroskepticism

Euroskepticism innebär, precis som namnet antyder, ett motstånd mot EU. Paul Taggart definierar det som “the idea of contingent or qualified opposition, as well as incorporating outright and unqualified opposition to the process of European integration” (Taggart 1998, s. 366). Fenomenets sprängkraft blev kanske särdeles tydlig, och uppmärksam, i samband med Brexitrörelsen och Storbritanniens utträde. Motståndet mot EU är emellertid större än så. Dels har det i hög utsträckning fått fäste i den allmänna opinionen i medlemsländerna, dels har stödet ökat för euroskeptiska partier runt om i Europa (Brack och Startin 2015, s. 240). På den partipolitiska nivån kan fenomenet ta sig uttryck på flera olika sätt. När det kommer till euroskeptiska partier har Taggart en intressant ansats till klassificering. “Single issue Euroskeptical parties” vars främsta politiska fokus och syfte är motstånd till EU; “Protest based parties with Euroskepticism”, i vilka EU-motståndet utgör en del av ett allmänt motstånd mot det rådande politiska läget; “Established party with Euroskeptical position”, med vilket menas ett etablerat parti som antingen varit i regeringsställning eller är nära ett regeringsparti och har en EU-skeptisk hållning - till sist finns också “Euroskeptical factions” inom partier vars generella position är positiv till EU (Taggart 1998, s. 367-369). Vidare kan en distinktion göras mellan hård och mjuk euroskepticism (“hard and soft”) (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 798-799). Ett parti som är hårt euroskeptiska motsätter sig EU-medlemskap och EU-integration i sig; ett parti som är mjukt euroskeptiska motsätter sig snarare specifika policys eller beslut, eller faktumet att en viss fråga är föremål för beslutsfattande på EU-nivå snarare än det nationella planet (ibid).

Orsakerna till euroskepticism hos partier skiljer sig åt beroende på den politiska tillhörigheten. Hos vänsterpartier grundar den sig framför allt i ekonomi- och välfärdsfrågor, där EU-samarbetet ses som ett nyliberalt projekt som gynnar den ekonomiska eliten snarare än folket (ibid, s. 800). Den gemensamma marknaden ses ett hot mot de nationella ekonomierna och välfärdssystemen (ibid). Euroskepticism hos högerpartier tenderar å sin sida att kretsa mer kring invandringsfrågan och en vilja att slå vakt om den nationella suveräniteten och självständigheten (ibid s. 799-800).

3.2. Kosmopolitanism

Kosmopolitanismen vilar på den i hög utsträckning på stoikernas ideal om att varje människa föds in i en större, världsomspännande mänsklig gemenskap - denna idé utvecklades senare av Immanuel Kant under upplysningstiden med idén om världsmedborgaren (Held 2005, s. 10-11).

David Held har identifierat åtta principer som är centrala för kosmopolitanismens värderingar. Den första centrala principen handlar om "equal worth and dignity" (ibid, s. 12). Denna går ut på att det är individuella människor, snarare än de stater eller tillhörigheter de har, som är av intresse - de delar alla samma "moral realm" (ibid). Held lyfter här FN-stadgan som ett exempel på detta tankesätt, att det finns principer som har företräde framför kulturella och samhällsliga skillnader (ibid). Princip nummer två går ut på att människans agens ger människan både möjligheten och förpliktelsen att agera och forma vårt självförverkligande, samt att andra kan göra det i relation till en själv; relaterat till detta är den tredje principen om det ansvarstagande som konsekvenserna av våra fria val för med sig (ibid, s. 13). Den fjärde principen, om samtycke, och den femte principen om kollektivt beslutsfattande, stipulerar att offentligt beslutsfattande måste vara förankrat i de påverkades deltagande. Samtidigt erkänns faktumet att majoritetens vilja måste gälla vid den här typen av beslutsfattande, även om det finns individer som motsätter sig detta (ibid, s. 13-14). Den sjätte principen berör subsidiaritet och inkludering och är relaterad till detta - beslutsfattandets gränser bör dras så att de vars "capacity to fulfil their vital needs" påverkas har ett direkt inflytande (ibid, s. 13). Den sjunde principen handlar om "social justice" och bygger på förpliktelsen om att hjälpa de mest utsatta - denna princip har alltså företräde före andra mindre viktiga behov tills dess att de tidigare nämnda principerna gäller för alla människor (ibid). Den åttonde och sista principen går ut på att "economic and social development" måste ske på ett sätt som är hållbart sett till jordens resurser (ibid, s. 15). Held ser inte dessa principer som allomfattande regler som direkt kan appliceras på alla frågor. Snarare är de att betrakta som en "restrictive exercise", ett slags övning att förhålla sig till när man funderar över de här mänskliga frågorna (ibid, s. 16).

David Miller gör en distinktion mellan politisk och moralisk kosmopolitanism. Politisk kosmopolitanism strävar efter att de tidigare beskrivna moraliska idealen ska uppnås genom att alla människor lyder under samma lagstiftande auktoritet, medan den moraliska kosmopolitanismen endast innebär att alla människor ska behandlas enligt samma moraliska standarder, som de beskrivits ovan (Miller 2010, s. 377-378). Den moraliska kosmopolitanismen eftersträvar exempelvis inte en global regering eller liknande övergripande styre, utan stannar vid det moraliska ställningstagandet om alla människors lika värde och åtagandet att behandla dem därefter (ibid).

3.3. Nationalism

Nationalism grundar sig på tanken om att nationer bygger upp den politiska sfären. Ideologin vilar på antaganden om att alla människor är naturligt uppdelade i nationer och det är den enda legitima organiseringen. Detta gör att idén om nationalstaten tillskrivs stor vikt. (Heywood 2017, s. 163). Under 1900-talet växte och förändrades nationalismen. Detta innebar ett växande främlingshat och en tanke om att den egna gruppen (nationen) är bättre än andra nationer. Nationalismen var också en stark drivkraft under både första och andra världskriget (ibid, s. 165-166).

Något gemensamt för alla nationalisterna är tanken om att alla olika nationalstater har en egen identitet med en särskild kultur, religion eller liknande. (ibid, s.171) Ytterligare en central aspekt är den suveräna nationalstatens rätt till självbestämmande. Regeringen i en nation har legitimitet att bestämma enligt nationalismen. Den enda legitima makten ligger hos nationalstaten och inte på någon annan nivå eller institution (ibid, s. 173).

Globaliseringen har också medfört en accelererande migration som innebär en större mångfald i nästan alla länder. Idén om nationalstaten har i viss mån blivit föråldrad och istället förenas människor av exempelvis etnicitet och religion. Nationalismen fortsätter dock existera. Trots de många internationella organisationerna, som EU och FN, har ingen av dem lyckats skapa nationalstatens känsla av politisk tillhörighet och gemenskapskänsla. Nationalismen har utvecklats till att bli en form av motreaktion mot globalisering och kännetecknas ofta i nutid av motstånd mot mångfald och migration (ibid, s.190- 192).

4. Metod och material

4.1. Kvalitativ idéanalys

Den valda metoden är jämförande kvalitativ idéanalys med analyschema som analysverktyg. Idéanalys syftar till att analysera människors uppfattningar om världens beskaffenhet; angreppssättet vilar på hermeneutisk grund såtillvida att den antar att människor ägnar sig åt “*meningsskapande*” i det sätt på vilket vi använder oss av språket - vi producerar och reproducerar vår världsbild med hjälp av språket (Bergström och Svärd 2018, s. 139). Bergström och Svärd delar in människors uppfattningar i tre kategorier - *värdeomdömen* utgör en människas normativa föreställningar om hur saker och ting bör vara; *verklighetsomdömen* utgör en människas föreställningar om hur saker och ting är; *handlingsföreskrifter* utgör de rekommendationer som en människa lyfter för vad som konkret bör göras (ibid, s. 133-134). Alla dessa tre kategorier av idéer kommer att ligga för handen i vår analys - materialets natur är sådan att det både rör sig kring hur man uppfattar frågan, hur situationen bör vara, samt vad som bör göras politiskt för att uppnå det önskade resultatet. Denna indelning bygger bland annat på ett tillvägagångssätt för textanalys framtaget av Mats Lindberg, vars metod kommer att vara central för denna studie (ibid). Trots de likheter som finns mellan de två partierna vi valt att undersöka kan man säga att valet är ett exempel på mest olika-design (Esaiasson et al. 2017, s. 104-105). Detta eftersom det är två partier vars politiska idéer skiljer sig åt radikalt i flera avseenden.

4.2. Analysschema

Idéanalysen kommer metodologiskt att utföras efter Göran Bergström och Per-Anders Svärds modifierade version av Mats Lindbergs analyschema. Lindbergs syn på idéer är att de utgör “handlingsorienterade och handlingsmotiverade tankar (Bergström och Svärd 2018, s. 144). Det är i den meningen som den här studien genomgående ämnar använda ordet *idé*. Syftet med metoden är att den kan möjliggöra att “kartlägga ideologiska strukturers inre ordning” (ibid). Metoden bygger således på att man ser idéer som centrala för mänskligt agerande och handlande (ibid).

Konstrueringen av analyschemat sker genom att fokus ligger på de utsagor som står att finna i texten. Dessa delas in enligt följande dimensioner, med förkortningar inom parentes:

- *Värdeutsagor*
- *Beskrivande utsagor*
- *Föreskrivande/preskriptiva utsagor*

Värdeutsagor utgör de “normativa ideal, målsättningar, önsknings, preferenser eller intressen” som går att finna i texten (ibid, s. 145). Vidare delas dessa upp i grundläggande värden och konkreta mål. Beskrivande utsagor handlar om “hur saker och ting är” (ibid). Vidare kan dessa delas upp i följande två underkategorier:

- situationer
- Mål-medel-relationer; “vilka metoder som kan användas för att förverkliga ett visst värde eller uppnå ett visst mål” (ibid).

Slutligen utgör föreskrivande/preskriptiva utsagor beskrivningar av “vad som är lämpligt och ändamålsenligt handlande i en given situation” (ibid).

Vidare sker en indelning i två analysnivåer - den “grundläggande” och den “operativa” (ibid, s. 146). Den grundläggande nivån berör de uppfattningar och värderingar vi finner på en övergripande nivån, medan den operativa nivån handlar om de konkreta och “domänspecifika” mål som lyfts (ibid). Genom att isolera och identifiera textens idéer enligt denna metod är vår förhoppning att vi ska kunna, med Lindbergs ord, finna det “argumentativa inre skelettet” (ibid).

Analysschemat och dess beståndsdelar redogörs för schematiskt nedan. Vi har valt att använda oss av Bergström och Svärds exempel på konkreta frågeställningar för varje analysnivå och dimension. Denna redovisas nedan i figur 1. Vi har emellertid valt att förenkla och precisera vissa av frågorna för att de bättre ska passa vår valda frågeställning och de teorier vi applicerar i vår analys av materialet.

	Värden	Beskrivningar	Föreskrifter
Grundläggande nivå	Vilka moraliska, sociala, kulturella eller politiska värden (V) uttrycks?	a) Vilka filosofiska antaganden (B) om människans natur, historia eller samhälle bygger utsagorna på? b) Vilka övergripande beskrivande generaliseringar om staten eller marknaden eller andra institutionella komplex (B) tas för sanna och giltiga?	Vilka generella principer för socialt och politiskt agerande (F) (som de ser ut i traditionell samhällsteori, politisk filosofi och ideologi) tas för giltiga och tillämpliga?
Operativ nivå	Vilka konkreta, situationsspecifika eller problem-specifika mål (M) uttrycks i texten?	Vilka konkreta beskrivande eller värderande redogörelser görs av (den föreställda) situationen eller de objekt som hör till situationen? Hur beskrivs de (föreställda) sakfrågorna, problemen eller möjligheterna som förknippas med situationen (B <i>sit</i>) Hur beskrivs de målmedel-mekanismer eller -metoder som hör till situationen (B <i>mm</i>)?	Vilka konkreta situations- eller problemspecifika eller ändamålsspecifika handlingsföreskrifter (F) förekommer?

Figur 1. Ur Bergström och Svärd 2018, s. 147).

	Värden	Beskrivningar	Föreskrifter
Grundläggande nivå	Vilka moraliska, sociala, kulturella eller politiska värden (V) uttrycks?	Vilka övergripande beskrivande generaliseringar och antaganden om samhället och människan tas för sanna och giltiga?	Vilka generella principer för socialt och politiskt agerande (F) tas för giltiga och tillämpliga?
Operativ nivå	Vilka konkreta, situationsspecifika eller problem-specifika mål (M) uttrycks i texten?	Vilka konkreta beskrivande eller värderande redogörelser görs av (den föreställda) situationen eller de objekt som hör till situationen?	Vilka konkreta situations- eller problemspecifika eller ändamålsspecifika handlingsföreskrifter (F) förekommer?

Figur 2. Frågorna i matrisen har modifierats efter Bergström och Svärd (2018, s. 147) för att mer precist passa vår frågeställning.

Textanalysen kommer att genomföras genom att redogöra för de utsagor vi finner i texterna, och placera in dem enligt analys-schemats matris. Detta kommer att göras genom att för en dimension i taget gå igenom texten och redogöra för de stycken och citat som vi finner. För att analysen och våra beslut och bedömningar ska uppnå den högsta möjliga nivån av transparens kommer vi att återge relevanta citat och stycken i dess helhet. Detta kommer att genomföras först för motionen från Vänsterpartiet, följt av texterna från Sverigedemokraterna.

När ovanstående har gjorts kommer vi återigen att presentera resultaten schematiskt i ett liknande analys-schema. Efter detta följer en diskussion av de slutsatser vi kan dra av detta, där också svaret på våra frågeställningar kommer att presenteras och diskuteras. Här kommer också resultaten att diskuteras utifrån teorin.

4.3. Diskussion av metod

Vi har alltså valt att fokusera på Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Vi tillstår att en bredare undersökning av det svenska politiska landskapet också hade varit intressant. Samtidigt hade det sannolikt gjort att studiens omfång hamnat bortom ramarna för det aktuella arbetet. Vidare anser vi att Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna i sig utgör intressanta fall att undersöka och jämföra, på grund av de tidigare nämnda skillnaderna och likheterna.

Vår ambition är att den valda metoden ska möjliggöra en tydlig och systematisk analys av det valda källmaterialet. Genom att tydligt redogöra för metodens analys-schema och beståndsdelar vill vi möjliggöra för läsaren att följa våra resonemang och slutsatser längs med varje steg. Genom att göra detta kan förhoppningsvis studiens tillvägagångssätt också replikeras och appliceras på andra kontexter av andra, vilket är positivt för studiens trovärdighet (Esaiasson et al. 2017, s. 34). Ett resonemang om validitet i relation till vår studies valda material kommer att föras i nästföljande del.

Det finns ett flertal farhågor med kvalitativ idéanalys av det slag som den här studien ämnar vara. Till att börja med kan det hävdas att den "analytiska mervärdet" kan bli bristande i och med att resultatet endast blir beskrivande (Bergström och Svärd 2018, s. 165). Vi hävdar emellertid att studien kan resultera i ett analytiskt mervärde, ett substantiellt bidrag. Detta av två skäl: dels är ambitionen att kunna säga någonting större om vad som motiverar partiernas politik i den aktuella sakfrågan, dels kommer studiens resultat att presenteras och diskuteras i relation till teori, vilket gör att texten inte bara återges som den är.

Vidare finns det alltid en risk att det valda analysverktygets utformning är antingen för brett eller för snävt. Med för breda och svepande kategorier kan slutsatserna bli tandlösa och intetsägande; konstrueras kategorierna för smalt och med risk för överlappande kan det leda till tolkningsproblem (ibid, s. 168). Detta kan i sin tur verka negativt på studiens intersubjektivitet,

om risken är stor att kategoriserandet blir olika beroende på vem som utför studien (ibid). Vi vill dock argumentera för att det valda analysverktyget, och de frågor det innehåller, är både precisa nog och breda nog för en genomförbar och givande analys.

Både vi som utför studien och de som senare kommer att ta del av den bör också ha den hermeneutiska insikten om förförståelse med sig (Bergström och Boréus 2018, s. 31-32). Studien kan sägas ha en uttolkarorienterad strategi i det att vi som analytiker läser och läser in saker i den valda texten, och applicerar verktyg på textens innehåll (ibid). Vår tolkning påverkas, nödvändigtvis, av ett flertal faktorer - såväl språkliga och kulturella faktorer som våra tidigare uppfattningar och erfarenheter (ibid). För att studiens tolkande ska kunna göra anspråk på vetenskaplighet krävs alltså medvetenhet om detta, och att vi redogör tydligt för våra resonemang.

4.4. Material och avgränsning

Det valda materialet för Vänsterpartiet är en riksdagsmotion från Vänsterpartiet med titeln "Utsatta EU-medborgare" (Motion 2019/20:2578). Den lämnades in den tredje oktober 2019 och har signerats av flera vänsterpartistiska riksdagsledamöter - bland annat den dåvarande partiledaren Jonas Sjöstedt. Eftersom vi intresserar oss för Vänsterpartiets nuvarande hållning i frågan om EU-migranternas ställning i Sverige, snarare än hur den förändrats över tid eller dylikt, har vi valt att avgränsa studien till just denna motion. Texten är över tjugo sidor, och både form- och innehållsmässigt lämplig för en textanalys. Vi menar att en motion är ett lämpligt val också när det gäller begreppsvaliditet, eftersom den kan sägas utgöra partiets officiella hållning i en politisk fråga - därmed vill vi hävda att man genom att analysera en motion faktiskt mäter det vi med vår frågeställning vill mäta (Esaïasson et al. 2017, s. 58-59). Motionen ger helhetsbild av Vänsterpartiets hållning i den aktuella frågan. Den berör deras syn på exempelvis bakgrunden och orsakerna till EU-migranternas utsatta ställning. Dispositionen är tematisk och berör frågan utifrån ett flertal olika perspektiv.

Från Sverigedemokraterna används flera texter för att skillnaden i textmängd inte ska vara fullt så stor. Inledningsvis har vi valt en riksdagsmotion från oktober 2016 författad av ledamöterna Adam Marttinen och Kent Ekeröth med namnet "Åtgärder mot EU-tiggeri och kåkstäder" (Motion 2016/17:2300). Motionens upplägg liknar Vänsterpartiets motion, där en beskrivning i löptext av problematiken med EU-migranternas varande i Sverige följs av konkreta förslag på åtgärder som bör vidtas av regeringen. Efter detta följer en motion som lämnats in av Sverigedemokraterna i Malmö kommunfullmäktige i februari 2021 med namnet "Stoppa det utländska tiggeriet" (Olsson och Pour 2021¹). Motionen är tre sidor lång och innehåller även den

---

¹ Notera att den kommunala motionen från Sverigedemokraterna saknar diarienummer, varför vi istället valt att referera till dess två författare. I källförteckningen återfinns den därför inte under "Offentligt tryck", utan bland de resterande källorna.

en blandning av beskrivande och föreskrivande resonemang på ämnet EU-migranter. Slutligen har vi valt en debattartikel från tidningen Dagens Samhälle, publicerad i september 2019, med rubriken "Här är tio argument för tiggeriförbud" (Arkhem et al. 2019). Artikeln är författad av fem sverigedemokratiska politiker på kommunnivå, samtliga från Stockholmsområdet. Texten bemöter tio vanligt förekommande argument *mot* tiggeriförbud, och skribenterna presenterar istället sina egna förslag. Som vi tidigare konstaterat har den politiska debatten om EU-migranter ofta tagit sig uttryck i just frågan om tiggeri och tiggeriförbud.

Vår operationalisering av frågeställningens begrepp sker alltså genom att undersöka partiernas idéer som framställs i texter ämnade för allmänheten (Esaiasson et al. 2017, s. 59). Vi har här tvingats göra vårt val delvis efter det tillgängliga underlaget. Givetvis är den politiska processen ibland också mer komplex. De valda texterna fångar exempelvis inte upp de informella samtal som kanske sker bakom stängda dörrar och formar partiernas politik - för att än mer öka begreppsvaliditeten hade detta varit intressant att försöka fånga (ibid). Det hade dock varit en helt annan studie och det hade krävt ett helt annat tillvägagångssätt som sannolikt skulle ha varit alltför ambitiöst för det här arbetets ramar.

Vi bör också adressera faktumet att det valda materialet skiljer sig mellan partierna, både sett till omfång och typ av texter. För Vänsterpartiet används en riksdagsmotion, medan materialet för Sverigedemokraterna består av motioner på både riksdags- och kommunnivå, samt en debattartikel. Det finns alltså betydande skillnader både gällande texternas kontext och syften, samt tidpunkterna när de skrivits. Ett exempel på detta är faktumet att en av Sverigedemokraternas motioner är framlagd på kommunnivå, snarare än till riksdagen. Det är inte otänkbart att de kommunala politikerna väljer att anpassa partiets retorik eller politik efter den rådande lokala opinionen. Även årtalen då materialet är publicerat skiljer sig åt, Sverigedemokraternas motioner är publicerade 2016 respektive 2021 samt debattartikeln från 2019. Vänsterpartiets motion är å andra sidan publicerad 2019. Detta kan givetvis komma att hämma jämförligheten och därmed analysens resultat. Även här har vi dock behövt förhålla oss till det tillgängliga materialet och göra vårt urval efter bästa förmåga - Vänsterpartiets motion är synnerligen omfattande, medan vi inte har kunnat hitta en enskild motion eller annan text på ämnet från Sverigedemokraterna som är lika lång. Av det skälet, för att materialet från de två partierna bättre ska kunna analyseras och jämföras, har vi behövt komplettera Sverigedemokraternas riksdagsmotion med de två andra texterna. Trots skillnaderna i texterna finns det likheter som gör att vi ändå är optimistiska inför möjligheterna till en fruktbar analys. Dels är de alla framtagna för att förmedla partiernas idéer och politik till allmänheten, dels berör de alla EU-migranter till ämnet. Texterna innehåller dessutom förslag på åtgärder för att uppnå de förändringar man vill se ske kring EU-migranter i Sverige. Vi anser därmed att texterna sammantaget utgör ett fullgott underlag för en textanalys.

5. Analys och resultat

I denna del följer en redogörelse av uppsatsens analys och resultat. Som förklarats i metoddelen kommer vi att göra en kvalitativ idéanalys med hjälp av ett analyschema. Analyschemat kommer delas upp i den grundläggande och operativa nivån, där tillhörande underfrågeställningar för varje utsaga kommer att besvaras. Inledningsvis behandlas Vänsterpartiets motion. I nästföljande sektion görs samma sak med Sverigedemokraternas motioner och debattartikel. För att undvika en alltför osammanhängande och fragmentariserad analys av Sverigedemokraterna kommer de olika texterna att analyseras tillsammans - de behandlas alltså som en och samma text.

5.1. Vänsterpartiet

Grundläggande nivå

- *Värden (moraliska, sociala, kulturella eller politiska) som uttrycks?*

För att placera in textens idéer enligt analyschemat inleder vi med att undersöka vilka värden som uttrycks i texten. Redan inledningsvis, innan författarna går in på olika konkreta problemområden, kan vi se Vänsterpartiets idéer om vikten av alla människors lika värde:

“De utsatta EU-medborgare som tigger på våra gator är ett akut tecken på en social katastrof i dagens Europa. Den extrema fattigdom som finns i delar av Europa, kombinerat med en strukturell rasism och diskriminering, har skapat en mycket utsatt situation för romer från östra Europa, framför allt Rumänien och Bulgarien. En del av de utsatta EU-medborgare som finns i Sverige är inte romer. Vissa av dem möter ändå samma diskriminering eftersom de av omgivningen antas vara romer.” (Motion 2019/20:2578, s. 4).

Eftersom diskrimineringen och rasismen kläs i negativa ordalag och presenteras som orsaken till ett problem kan vi dra slutsatsen att ett grundläggande värde som presenteras är motsatsen till diskriminering och rasism, det vill säga alla människors lika värde. Liknande idéer finnes i en annan av inledningens meningar:

“Politiker och debattörer har avrått människor från att ge till den som behöver, grundläggande mänskliga rättigheter har nekats med hänvisning till att det skulle locka fler människor att söka sig hit och tiggeriförbud genomförs nu lokalt på flera platser runt om i landet samtidigt som högerpartierna kräver nationellt täckande Förbud.” (ibid)

Här tillskrivs alltså stort värde till idén om grundläggande mänskliga rättigheter och alla människors grundläggande likhet. Författaren uttrycker tydligt en uppfattning om värdet i att

detta tillhandahålls. Detta fokus på vikten av grundläggande rättigheter, oavsett en individs rättsliga status eller vederbörandes föräldrars rättsliga status, genomsyrar stora delar av texten. Detta kan tydligt ses också i hela den sektion som heter "Nationellt ansvar" (ibid s. 1) och dess undersektioner. I delen om boende heter det att "[f]ör Vänsterpartiet är bostaden en social rättighet (ibid, s. 8) och i delen om skolgång konstateras det att "Sverige bryter mot sina internationella åtaganden när inte alla barn, inklusive barn som är utsatta EU-medborgare, erbjuds skolgång här" (ibid, s. 9).

Idéerna om alla människors lika värde och motståndet till diskriminering kan också ses i den sektion som berör EU-migranternas situation i hemlandet:

"Amnesty konstaterar genom sitt arbete med utsatta EU-medborgare att den främsta anledningen till att många romer lämnar Rumänien är att de lever under extrem fattigdom och är exkluderade ur samhället. Många av dem har aldrig haft ett jobb i Rumänien och deras utsikter att finna försörjning i hemlandet är små. /.../ Dock har ekonomisk kris, konkurrens från andra papperslösa migranter och ökande antiziganism gjort det allt svårare." (ibid, s. 5).

Vi drar återigen slutsatsen att Vänsterpartiet, genom att redogöra för hur situationen ser ut, visar upp starka idéer om alla människors lika värde och att diskrimineringen är någonting negativt.

De ovan utvalda styckena och citaten har valts ut eftersom de är representativa för den de grundläggande värderande idéer som finns i texten - en grundläggande syn på de mänskliga rättigheternas centrala roll samt synen på människors lika värde. Genom att tonvikten genomgående ligger på det mänskliga, de mänskliga värdena och rättigheterna, snarare än exempelvis vikten av att lag och rätt efterföljs, finner vi i hög utsträckning en kosmopolitisk syn på människan och hennes rättigheter och skyldigheter - "political communities and states matter, but not only and exclusively" (Held 2005, s. 10).

- *Beskrivningar (övergripande beskrivande generaliseringar och antaganden om samhället och människan)*

Vänsterpartiets syn på EU-migranternas situation i Sverige, och de åtgärder som bör vidtas, präglas till mycket stor del av idén om att samhället är rasistiskt. Såväl Sverige som Europa i stort beskrivs som präglad av rasism och diskriminering mot utsatta grupper:

"Den extrema fattigdom som finns i delar av Europa, kombinerat med en strukturell rasism och diskriminering, har skapat en mycket utsatt situation för romer från östra Europa, framför allt Rumänien och Bulgarien. En del av de utsatta EU-medborgare som finns i Sverige är inte romer. Vissa av dem möter ändå samma diskriminering eftersom de av omgivningen antas vara romer." (Motion 2019/20:2578, s. 4)

"EU har inte klarat av att göra upp med Europas inneboende rasism, dess historia och konsekvenserna av den eller att hantera den extrema fattigdom som finns i delar av unionen" (ibid).

Denna övergripande syn på samhället återfinns i stora delar av textens delar, exempelvis också i delen om tiggeriförbud, där det konstateras att ett förbud “riskerar att leda till ännu mer utsatthet hos gruppen och ökad diskriminering och antiziganism” (ibid, s. 14). Här tolkar vi in Vänsterpartiets idé om samhället som präglad av rasism och diskriminering, eftersom man lyfter farhågan att diskrimineringen och antiziganismen riskerar att öka. Man bör här också lyfta faktumet att EU-migranterna med stor regelbundenhet refereras till som “utsatta EU-medborgare” (se t.ex ibid, s. 7). Vi anser att ordvalet i sig kan tolkas som att Vänsterpartiet utgår från antagandet om att EU-migranterna är utsatta - att deras situation är ett resultat av deras utsatthet, exempelvis på grund av den tidigare nämnda rasism man antar präglar samhället. Man skulle alltså kunna hävda att ordvalet i sig indikerar att Vänsterpartiet anser att EU-migranternas situation inte är självförvållad.

På den grundläggande beskrivande nivån kan vi också finna exempel på partiets Euroskepticism. Framför allt i själva problembeskrivningen, där EU-migranternas utsatta situation beskrivs vara ett resultat av att EU misslyckats med att hantera frågan:

“Ojämligheten i EU-samarbetet, inom och mellan länder och individer, är extrem. Att vända denna utveckling kräver politiska åtgärder som inga ledande politiker, vare sig inom EU eller på nationell nivå, velat föreslå” (ibid, s. 4).

“Att utsatta människor från andra EU-länder söker sig till Sverige i jakt på försörjning och ett bättre liv är en konsekvens av den extrema ojämlikhet och brutala diskriminering som finns inom EU. /.../ EU för en ekonomisk politik som förhindrar fattiga medlemsländer att utveckla sin välfärd. Åtstrammings- och privatiseringspolitiken krymper utrymmet för offentliga satsningar som hade varit nödvändiga för att kunna bekämpa fattigdom och diskriminering.” (ibid, s. 20)

Vi tolkar här in en grundläggande syn på EU som präglad av ojämlikhet, med en ekonomisk politik som inte gynnar medlemsländernas välfärd - ord som “extrem” och brutal” (ibid) visar tydligt vilka idéer om EU:s system som Vänsterpartiet hyser. Det är också en syn som i hög utsträckning går i linje med den genre av euroskepticism som litteraturen identifierar som central hos partier på vänsterkanten, där motståndet grundar sig i de ekonomiska- och välfärdsrättsliga aspekterna snarare än eventuella konsekvenser för nationell samhörighet och immigration (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 800). Intressant är dock att den fria rörligheten, och Sveriges deltagande i den, presenteras som en given verklighet och inte något negativt:

“Den fria rörligheten för EU-medborgare, eller unionsmedborgare, är en viktig grundprincip inom EU-rätten. Den innebär att alla unionsmedborgare har rätt att röra sig mellan medlemsländerna och att vistas i andra stater i upp till tre månader utan andra tillstånd än en giltig legitimation” (Motion 2019/20:2578, s. 6).

EU:s fria rörlighet återges här relativt neutralt, som ett antagande om hur världen fungerar - utan ansats till skepsis. Detta är intressant, eftersom det inte indikerar euroskepticism - tvärt om, om

något. Det samma gäller om Sveriges åtaganden som EU-medlem, där vikten av “EU-rätten och de konventioner Sverige är bundet av” (Motion 2019/20:2578, s. 4) återges. Denna spänning blir än mer tydlig på den operativt föreskrivande nivån.

- *Föreskrifter (generella principer för socialt och politiskt agerande)*

Även i den föreskrivande nivån präglas texten genomgående av kosmopolitiska idéer där tonvikten ligger på människovärdet, vikten av mänskliga rättigheter och att människors grundläggande behov tillgodoses. Man är exempelvis “mycket kritisk[a] till idén att förbjuda folk att be om hjälp” (ibid, s. 6). Dessa idéer anges explicit styra motionens föreslagna handlingsföreskrifter:

“Det handlar om en politik som tar krafttag mot den diskriminering som gruppen möter, bekämpar den fattigdom de lever under och de strukturella faktorer som orsakar den – som bristande tillgång till utbildning, sjukvård och drägligt boende. Den politiken består av robusta välfärdsinsatser baserade på ett tydligt rättighetsperspektiv. Utsatta EU-medborgare ska ha samma rättigheter som andra EU-medborgare, i enlighet med EU-rätten och de konventioner Sverige är bundet av.” (ibid, s. 4)

De generella principer för agerande som tas för lämpliga är alltså de som fokuserar på individernas välmående. Man anser också att “regeringen måste börja hantera de utsatta EU-medborgarnas situation utifrån ett människorättsperspektiv” (ibid, s. 15). De få resonemang om EU-migranter och brottslighet som förs är svårplacerade:

“Regeringen bör i sina instruktioner till Polismyndigheten slå fast att polisen har en skyldighet att skydda minoritets- och marginaliserade grupper, som utsatta EU- 17 medborgare, och i all sin verksamhet försäkra sig om en icke-diskriminerande tillämpning av lagen” (ibid, s. 16).

Förvisso betonas vikten av lag och rätt, men fokuset ligger ändå på EU-migranternas rättigheter och utsatthet, snarare än att förhindra att EU-migranterna bryter mot svensk lag.

Operativ nivå

- *Värden (vilka mål uttrycks?)*

Som varandes en motion om en specifik, avgränsad sakfråga är det svårt att utröna tydliga skillnader mellan den grundläggande och operativa nivån av värde-dimensionen, med det som kan konstateras vid läsningen är att det övergripande målet är att förbättra EU-migranternas situation:

“Det handlar om en politik som tar krafttag mot den diskriminering som gruppen möter, bekämpar den fattigdom de lever under och de strukturella faktorer som orsakar den – som bristande tillgång till utbildning, sjukvård och drägligt boende. Den politiken består av robusta välfärdsinsatser baserade på ett tydligt rättighetsperspektiv. Utsatta EU-medborgare ska ha samma rättigheter som andra EU-medborgare, i enlighet med EU-rätten och de konventioner Sverige är bundet av.” (ibid, s. 4).

Detta mål genomsyrar motionens alla sektioner - delarna om skolgång, sjukvård, boende etcetera. Återigen läser vi in det kosmopolitiskt baserade rättighetsfokuset, där fokuset ligger på att EU-migranternas basala rättigheter ska tillgodoses. Noterbart är att det *inte* presenteras som ett mål att EU-migranterna ska lämna Sverige. Det faktumet väljer vi att tolka som att Vänsterpartiets hållning i frågan *inte* präglas starkt av euroskepticism. Detta eftersom man inte förespråkar lösningar som innebär exempelvis att EU-migranterna inte ska kunna komma till Sverige genom den fria rörligheten.

- *Beskrivningar (konkreta beskrivande eller värderande redogörelser)*

Motionen beskriver EU-migranternas situation ingående och konkretiserar denna med hjälp av statistik och fakta, både om deras situation i Sverige och i Europa i stort, samt deras hemländer. Exempelvis konstateras följande om romers situation i Rumänien (som vi tydliggjort tidigare är många, men inte alla, EU-migranter romer):

“Romer i Rumänien utsätts för utbredd och systematisk diskriminering inom alla områden. Rumänska romer löper 38 procent högre risk att leva i fattigdom jämfört med icke-romer, kontrollerat för ålder, utbildningsbakgrund, del av landet och liknande.” (ibid, s. 5).

Liknande beskrivande resonemang förs exempelvis om kvinnors situation i Rumänien. Gällande EU-migranterna som tagit sig till Sverige ligger fokuset på att beskriva deras utsatthet:

“Utsatta EU-medborgare har blivit en del av livet i de flesta svenska städer under de senaste åren. Den fattigdom och utsatthet de representerar är en påminnelse om de orättvisor och den diskriminering som finns i samhället, som många helst vill slippa se.” (ibid, s. 6)

Även här är det intressanta vad motionen *inte* beskriver. Motionens författare ägnar sig inte alls åt att beskriva exempelvis brottslighet begången av EU-migranter, olagliga bosättningar och tältläger eller liknande. Detta går i linje med de beskrivningar vi ser på den grundläggande nivån - för Vänsterpartiet är det centrala problemet man vill adressera att EU-migranterna är utsatta i Europa och i Sverige, snarare än de eventuella negativa konsekvenser deras närvaro kan ha. Återigen gör denna tonvikt att vi läser in de kosmopolitiska idéerna, där människan och människovärdet har företräde framför de gränser som finns mellan olika samhällen och medborgarskap (Held 2005, s. 10).

Även på den operativa nivån av denna dimension kan vi tolka in de euroskeptiska idéerna i Vänsterpartiets beskrivningar av EU som system. EU:s ekonomiska politik beskrivs på det sätt

som är karakteristiskt för euroskepticism från vänsterpartier (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 800):

“Människor runt om i EU befinner sig i akut ekonomisk och social kris. EU för en ekonomisk politik som förhindrar fattiga medlemsländer att utveckla sin välfärd. Åtstrammings- och privatiseringspolitiken krymper utrymmet för offentliga satsningar som hade varit nödvändiga för att kunna bekämpa fattigdom och diskriminering.” (Motion 2019/20:2578, s. 20).

- *Föreskrifter (konkreta situations- eller problemspecifika eller ändamålsspecifika handlingsföreskrifter)*

På den föreskrivande operativa nivån handlar de föreslagna åtgärderna i väldigt hög utsträckning om att stärka EU-migranternas situation på olika sätt, främst genom att öka deras tillgång till det svenska välfärdssamhället. Efter att man tidigt i motionen konstaterar att “utsatta EU-medborgare ska ha samma rättigheter som andra EU-medborgare” (Motion 2019/20:2578, s. 4) presenteras de olika områdena. Några talande exempel:

“Vänsterpartiet vill därför se att ett statligt anslag som kommunerna kan söka pengar ifrån för att ordna boenden åt de mest utsatta, inklusive hemlösa EU-medborgare, införs på sikt” (ibid, s. 8)

“Vänsterpartiet anser att vård ska ges efter behov. Utgångspunkten är alla människors rätt till vård. Barn som de facto uppehåller sig i Sverige, och inte endast är på genomresa bör omfattas av fria läkemedel” (ibid, s. 11).

Även här tolkar vi in de kosmopolitiska idéerna, med fokuset på att grundläggande rättigheter uppfylls. De kosmopolitiska principerna om de påverkade gruppernas deltagande i politiken (Held 2005, s. 13-14) återfinns också i motionens föreskrivande idéer kring deltagande. Exempelvis vill man att romer “inkluderas mer i framtagandet av strategier och initiativ som syftar till att stärka romsk inkludering.” (Motion 2019/20:2578, s. 22).

Gällande närvaron eller frånvaron av euroskepticism tolkar vi motionen som tvetydig i den operativt föreskrivande dimensionen. Som vi tidigare konstaterat är de föreslagna lösningarna inte ett minskat svenskt deltagande och ansvar, exempelvis genom begränsningar av den fria rörligheten eller utvisning till Rumänien och Bulgarien. Tvärtom är motionens genomgående idé att ansvaret för EU-migranterna vilar på det svenska samhället och att det är Sverige som ska vidta åtgärder och öppna upp vår välfärd för gruppen. Och man uttrycker positiva idéer kring EU:s Köpenhamnskriterier och kraven kring mänskliga rättigheter, vilka man tycker “måste gälla” i medlemsländerna (ibid, s. 21). Dessa överstatliga krav tillskrivs alltså legitimitet. Å andra sidan ser vi tydligt de euroskeptiska idéerna om EU som system även här:

“Exempelvis bör jordbrukspolitiken – som inom EU är både ineffektiv och orättvis – återföras till nationell nivå och EU bör fokusera mer på gränsöverskridande frågor som situationen för utsatta EU-medborgare” (ibid, s. 21).

Precis som teorierna kring euroskepticism hos vänsterpartier säger (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 798-799) är kritiken inriktad på de ekonomiska aspekterna av EU-samarbetet, snarare än invandringen som det för med sig.

5.2. Sverigedemokraterna

Grundläggande nivå

- *Värden (moraliska, sociala, kulturella eller politiska) som uttrycks?*

Den första delen av analys-schemat består av analysera vilka värden som uttrycks i SD:s texter. Vi kan bland annat genom följande citat se att Sverigedemokraterna har ett fokus på lag och ordning:

Dels är lagarna bristfälliga på flera områden, dels är det ett problem att de lagar och regler som finns inte efterföljs. Ytterligare problematiskt är det att det inte heller leder till några konsekvenser när befintliga lagar åsidosätts. (Motion 2016/17:2300)

Tiggeriförbudet riktar sig dessutom inte till muntliga och skriftliga yttringar utan en tillståndslös insamling av pengar. (Arkhem et al. 2019).

Utländska tiggare har inte rätt att vistas i Sverige efter tre månader och ska få hjälp i sina hemländer. (Olsson och Pour 2021)

De tre ovanstående citaten har alla ett fokus på att lagen skall följas. Detta uttalas direkt i det första citatet men vi kan också avläsa det i de andra citaten med hjälp av ord som "tillståndslös" och "inte rätt att vistas". Utifrån detta kan vi dra slutsatsen att ett värde som Sverigedemokraterna värderar är att Sveriges lagar följs och att de är viktigare än moraliska värden. Detta skulle också kunna tyda på en mjuk euroskepticism. Detta innebär att man är kritisk till att vissa beslut fattas på EU-nivå. (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 798-799) Sverigedemokraterna vill att beslut som berör Sverige tas i Sverige. Därav vill man inte att beslut om EU-migranter som sedan kommer att få konsekvenser för Sverige görs på EU-nivå.

Det är snarare tiggeriet som förstärker de sociala problemen och symtomet ska inte få skapa komplikationer i det svenska samhället. (Arkhem et al. 2019).

I debattartikeln kan vi utifrån ovanstående citat också avläsa ett nationalistiskt värde. Sverigedemokraterna menar att EU-migranter som tigger skapar problem för det svenska samhället. Detta citat går att koppla till nationalismen och deras skepticism mot andra grupper och idé om att den egna gruppen är den viktigaste. (Heywood 2017, s.165-166) I detta fall är nationalstaten Sverige och "främlingarna" är EU-migranterna.

- *Beskrivningar (övergripande beskrivande generaliseringar och antaganden om samhället och människan)*

I citatet nedan beskrivs Sverigedemokraternas bild av situationen med EU-migranterna i Sverige:

“Det ena förutsätter det andra, tiggeriet dödar incitamentet för individer att anstränga sig i sina hemländer. Samtidigt kan vi konstatera att efter mer än ett decennium efter Rumäniens och Bulgariens EU-inträde, och därmed mångmiljardbidrag i riktade insatser, har situationen inte förbättrats.” (Arkhem et al. 2019)

Situationen beskrivs här som ett resultat av bristande ansträngningar, kanske till och med lathet, hos gruppen. Detta kontrasterar alltså med Vänsterpartiets beskrivningar, där diskriminering ligger bakom EU-migranternas situation. Citatet skildrar också en tydligt negativ idé om EU och Rumäniens och Bulgariens EU-inträde. Man lägger ansvaret för tiggeriproblemen på EU och att deras åtgärder inte har fått effekt. Även detta tyder på att Sverigedemokraterna präglas av euroskepticism. (Braun, Popa och Schmitt 2019, s. 798-799)

- *Föreskrifter (generella principer för socialt och politiskt agerande)*

I nedanstående två stycken refererar Sverigedemokraterna direkt till två stycken lagar:

“Enligt Ordningslagen 3 kap 2 § ska Polismyndigheten inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats.” (Olsson och Pour 2021)

“För att en EU-medborgare från ett annat EU-land ska uppehålla sig i Sverige mer än tre månader måste man vara självförsörjande, student, ha egna tillgångar för att försörja sig, eller vara närstående till någon som uppfyller något av de nämnda kraven” (Olsson och Pour 2021)

Sverigedemokraternas mest centrala föreskrivande princip är att följa Sveriges lag. Detta kan vi utläsa både genom att det står att polismyndigheten ska följa ordningslagen och i det andra citat där man refererar till utlänningslagen (SFS 2005:716.). Detta kännetecknar tydligt nationalism då man menar att regeringen ska styra och nationalstaten har legitimitet att ha makten. (Heywood 2017, s.173)

Operativ nivå

- *Värden (vilka mål uttrycks?)*

I den första motionen uttrycks det att ett problem med de EU-migranter (som här benämns utländska tiggare) är den människohandel de utsätts för. Några konkreta mål blir därmed att stoppa människohandeln och förbjuda/motverka tiggeri.

“ I grunden handlar det om människohandel där de utländska tiggarna är verktyg för att inbringa så mycket pengar som möjligt för kriminella aktörer. Det är viktigt att stoppa detta och göra denna människohandel olönsamt.”
(Olsson och Pour 2021, s.2)

“Att implementera Ordningslagen är ett sätt att motverka det utländska tiggeriet” (Olsson och Pour 2021, s. 2)

“Problemen växer och alltfler kommuner inser att ett förbud är en nödvändig åtgärd,[...]” (Arkhem et al. 2019)

I citat nedan förklarar man mer specifikt vad man vill uppnå:

“Vi vill göra det omöjligt att resa hit, utnyttja vår öppenhet för att tigga och bygga upp slumområden mitt i våra vackra städer.” (Motion 2016/17:2300)

Sammantaget visar alla tre texter på att de tycker att situationen med EU-migranter i Sverige idag inte är hållbar och det behövs förändring. Den huvudsakliga åtgärden som Sverigedemokraterna vill göra är att införa ett tiggeriförbud. Fokuset ligger dock i första hand på tiggare från utlandet (och i synnerhet EU-länder). Målet är att skapa ett Sverige utan människohandel, slumområden och kriminella aktörer och för att uppnå detta krävs att vi får bort tiggarna från Sverige. Slutsatsen man kan dra av detta är att de är negativt inställda till den ökade migrationen som skett till Sverige, vilket kännetecknar en nationalistisk hållning. (Heywood 2017, s.190- 192)

- *Beskrivningar (konkreta beskrivande eller värderande redogörelser)*

I motionen återges det en bild av situationen med EU-migranter i Sverige. Detta görs dels med hjälp av en nationell lägesbild av polisen.

“Polisens bedömning var att det fanns flera grupperingar med utsatta EU-medborgare som tigger och som styrs av kriminella aktörer. Dessa kriminella aktörer utnyttjar utsatta EU-medborgare, bland annat genom utpressning och människohandel”(Olsson och Pour 2021, s.1)

Detta citat visar på att Sverigedemokraterna har säkerhet och kriminalitet som prioriterade idéer på sin agenda. Idag är situationen för EU-migranter i Sverige inte hållbar då de utnyttjas av kriminella ledare. Vidare beskrivs Sverigedemokraternas åsikt om EU-migranternas rätt att vara i Sverige.

“Utländska tiggare har inte rätt att vistas i Sverige efter tre månader och ska få hjälp i sina hemländer.” (Olsson och Pour 2021, s. 3)

I detta citat framkommer tydligt att Sverigedemokraterna inte anser att EU-migranterna är Sveriges ansvar. De har inte rätt att vara i Sverige enligt lag och ska inte söka hjälp i Sverige vilket visar på nationalistiska idéer. (Heywood 2017, s.190- 192) Utifrån detta kan vi dra

slutsatsen de ställer sig kritiska till den "tiggarevågen" som skett till följd av flera östeuropeiska länders medlemskap i EU. Trots att Sverige är med i EU är det inte landets ansvar att ta hand om andra medlemsstaters medborgare. (Ibid).

Vidare beskrivs också EU-migranter tydligt negativt och att de rentav förstör våra samhällen.

"Hitresta tiggare ockuperar privat mark och förstör för näringsidkare och våra parker, där barn leker, används inte sällan som toaletter." (Motion 2016/17:2300)

Sverigedemokraterna argumenterar dessutom i debattartikeln för att tiggeriet i sig till och med förvärrar situationen för EU-migranterna. Ett tiggeriförbud skulle enligt de kanske till och med ha en positiv effekt och leda till minskad diskriminering av EU-migranter.

"Tiggeriet som fenomen är dessutom, för de utsatta grupperna, förmodligen en större bidragande faktor till diskriminering och utanförskap än vad ett förbud skulle vara." (Arkhem et al. 2019)

Synen på EU-migranterna och deras situation i Sverige är övergripande negativ. De har inte rätt att vara här men trots detta kommer de och förstör det svenska samhället och hotar tryggheten. Detta tyder på ett nationalistiskt synsätt som i detta fall innebär ett negativt synsätt på utomstående grupper. (Heywood 2017, s.165 - 166) EU-migranterna som tigger blir också utnyttjade av kriminella och är fast i ett utanförskap. Man kan därmed dra slutsatsen att Sverigedemokraternas åsikt om EU-migranter är att de både skapar problem och själva har stora problem.

- *Föreskrifter (konkreta situations- eller problemspecifika eller ändamålsspecifika handlingsföreskrifter)*

Motionen om det utländska tiggeriet avslutas med vad Sverigedemokraterna i Malmö vill att kommunfullmäktige tar ett beslut om;

"Att uppdra kommunstyrelsen att återkomma med ett förslag på hur det utländska tiggeriet ska förbjudas i Malmö"
(Olsson och Pour 2021, s.3)

Målet som konkret kommer fram utifrån detta tiggeri ska förbjudas. Även i den andra motionen av Sverigedemokraterna uttrycks det att Sverige behöver utvisa de tiggande EU-migranterna och införa visumtvång;

"Prioritera tiggeriproblemet. En stor del av problematiken som beskrivits här beror på passivitet från polisledningens sida. Vi anser att avhysning och efter att av/utvisning av EU-migranter som tigger och uppför kåkstäder bör vara en av de prioriteringar som åläggs polisen." (Motion 2016/17:2300)

“Inför visumtvång. Gör vi detta för de länder som EU-migranterna primärt kommer från löser vi de flesta problemen med de EU-migranter som kommer hit för att tigga. Då kommer de inte in i landet i första taget.” (Motion 2016/17:2300)

I debattartikeln förekommer det huvudsakligen argument då den syftar till att ge 10 argument för tiggeriförbud, vilket får ses som den konkreta föreskriften. Detta kan kopplas till nationalismens motstånd mot migration och ett mångkulturellt samhälle. (Heywood 2017, s.190- 192) Utifrån detta kan man också utläsa att Sverigedemokraterna inte tycker att det är Sveriges ansvar att ta hand om EU-migranterna. Istället vill man förbjuda utländskt tiggeri och inskränka på den fria rörligheten. Detta är vanligt förekommande hos euroskeptiska högerpartier. (Braun, Popa och Schmitt 2019 s. 799-800).

6. Jämförande diskussion och slutsatser

Efter att ha analyserat de båda partiernas texter presenterar vi här ett jämförande analyschema med de idéer vi finner hos partierna:

	Värden	Beskrivningar	Föreskrifter
Grundläggande nivå	Vänsterpartiet Mänskliga rättigheter Alla människors lika värde Kosmopolitiska idéer	Vänsterpartiet EU som ojämnt Samhället som rasistiskt Euroskepticism EU-migranterna som utsatta	Vänsterpartiet Förbättra EU-migranternas situation Kosmopolitiska idéer
	Sverigedemokraterna Vikten av lag och ordning Nationalistiska idéer	Sverigedemokraterna EU-migranterna som ett problem för Sverige Bristande ansvarstagande hos EU-migranterna och deras hemländer	Sverigedemokraterna Sveriges lagar ska styra Nationella intressen prioriterade Nationalism
Operativ nivå	Vänsterpartiet EU-migranternas situation och utsatthet ska förbättras	Vänsterpartiet EU-migranternas utsatthet i Sverige och Europa	Vänsterpartiet Vidta åtgärder på nationell nivå för att förbättra EU-migranternas situation Tillgång till välfärdssystem
	Sverigedemokraterna Minska problemen med EU-migranter i Sverige Minska EU-migranternas utsatthet	Sverigedemokraterna EU-migranterna som ett problem: Hot mot tryggheten Kriminalitet	Sverigedemokraterna Lagstiftning mot EU-migranter och tiggeri Inskränkningar i den fria rörligheten

Figur 3: Jämförande analyschema (modifierat efter Bergström och Svärd 2018, s. 147).

Den huvudsakliga likheten vi finner mellan partierna är deras euroskeptiska hållning, vilket också gjorde dem intressanta att jämföra. De båda var skeptiska till ett EU-medlemskap från början och är idag fortsatt skeptiska till beslut och makt som ligger på EU-nivå istället för nationell nivå. Orsakerna till deras euroskepticism, och sättet den tar sig uttryck på, skiljer sig däremot åt vilket vi kommer att återkomma till nedan. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har dessutom en liknande syn på EU-migranternas utsatta situation i Sverige och att det krävs aktiva åtgärder. Båda ser att EU-migranterna utsätts för diskriminering och utesluts från samhället. Detta kan vi bland annat utläsa i värdena på den operativa nivån i analyschemat. Sverigedemokraternas tonvikt i texterna ligger dock inte på gruppens utsatthet i samma utsträckning. Fokuset ligger istället på de problem som EU-migranternas närvaro innebär för det svenska samhället. Vänsterpartiets fokus ligger på att motverka diskriminering och fattigdom mot gruppen, samt vidta åtgärder för att säkra deras välmående i Sverige. Sverigedemokraterna å sin sida fokuserar istället på att lag och ordning ska upprätthållas och förändras för att ansvaret

för EU-migranterna inte ska falla på Sverige, med de kostnader det för med sig. Den kanske största skillnaden står alltså att finna i idéerna om problemet.

Trots att båda partiernas idéer i frågan kan sägas präglas av euroskepticism så går den ofta isär gällande deras grunder för euroskepticismen. Vänsterpartiets euroskepticism präglas i hög utsträckning av en kritisk hållning mot EU som system. De anser att EU för en ekonomiskt ojämlig politik som inte klarar av att hantera utmaningarna med EU-migranternas diskriminering och utsatthet. Man uttrycker däremot inget egentligt motstånd mot den fria rörligheten och faktumet att EU-migranterna har möjligheten och rätten att ta sig till Sverige. Tvärtom anser man att även EU-migranterna ska få tillgång till den svenska välfärdsapparaten. Detta är intressant eftersom man skulle kunna tro att Vänsterpartiet skulle uttrycka en större skepsis mot den fria rörligheten - trots att man uttrycker skarp kritik mot EU beskrivs den fria rörligheten i synnerligen neutrala termer, och inte något som borde förändras. Sverigedemokraternas euroskepticism å sin sida tar sig snarare uttryck i ett motstånd mot konsekvenserna av den fria rörligheten, faktumet att EU-migranterna är i Sverige överhuvudtaget. Faktumet att de har rätten och möjligheten att ta sig till Sverige presenteras som ett problem i sig, och man ser inte att ansvaret för gruppens utsatthet - även Sverigedemokraterna tillstår att gruppen är utsatt - vilar på Sverige och den svenska välfärdsstaten.

Betydande skillnader mellan partiernas idéer om verklighetens beskaffenhet ser vi också på den beskrivande nivån, där Vänsterpartiets ser ett Europa präglad av rasism och diskriminering, vilket förklarar EU-medborgarnas situation i Sverige; Sverigedemokraterna ser i högre utsträckning bristande incitament för arbete och en vilja att leva av Sveriges välfärdsapparat.

Vi finner att denna skiljelinje mellan idéerna grundar sig i en fundamentalt olika syn på både samhället och människan, där Vänsterpartiets idéer präglas av en mer kosmopolitisk syn på människan och hennes rättigheter medan Sverigedemokraternas idéer snarare grundar sig i en nationalistisk syn på samhället och nationalstaten. Denna skillnad gör att partiernas respektive texter därför skiljer sig åt både gällande de värden som uttrycks, deras verklighetsbeskrivningar och de åtgärder som föreslås.

De två frågeställningar som vi ämnat besvara med vår undersökning är:

- *Hur skiljer sig Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas idéer om EU-migranter i Sverige åt?*
- *Hur tar sig Vänsterpartiets och Sverigedemokraternas euroskepticism uttryck i frågan om EU-migranter i Sverige?*

Gällande den första frågeställningen kan vi alltså konstatera att Vänsterpartiets idéer om EU-migranter i Sverige präglas av ett kosmopolitiskt rättighetsperspektiv, där fokuset ligger på

att EU-migranterna är en utsatt grupp för vilka Sverige måste ta ansvar. Sverigedemokraternas idéer är istället mer nationalistiskt präglade: EU-migranternas utsatthet är inte det svenska samhällets ansvar, och deras närvaro i Sverige utgör i sig ett problem som måste åtgärdas.

Gällande den andra frågeställningen kan vi dra slutsatsen att Vänsterpartiets euroskepticism huvudsakligen tar sig uttryck i kritik mot EU som ekonomiskt system och dess kapacitet att hantera EU-migranternas utsatthet. Sverigedemokraternas euroskepticism fokuserar istället mer på den invandring som den fria rörligheten resulterar i, och de utmaningar - såväl ekonomiska som kriminalitetsmässiga - som det upplevs innebära för det svenska samhället. I det här hänseendet går resultatet i linje med den generella skiljelinje som litteraturen identifierar mellan euroskepticism till höger och vänster.

Det finns flertalet aspekter av studiens utformning som hade kunnat göras annorlunda. Den valda metodens analyschema hade kunnat anpassas mer till teori och frågeställning och göras mer precist. Eftersom skillnaderna i texterna i hög utsträckning utgörs av hur problemet presenteras och beskrivs hade en mer diskursinriktad analys kanske kunnat fånga intressanta mönster och tendenser som nu gick förlorade. De grundläggande skillnaderna i ordval och förekomsten av laddade begrepp gör också att en kvantitativ textanalys hade kunnat vara intressant. Slutligen hade studien kunnat utgå från ett större underlag av valda texter eller flera partier. Genom en annorlunda användning och operationalisering av teori hade också undersökningen och dess resultat kunnat bli mer systematiska, vilket ökat både replikerbarheten och validiteten i analysen. Allt detta gör att framtida studier av ämnet hade varit intressanta.

7. Referenser

Offentligt tryck och offentliga källor:

2019/20:2578 Motion till riksdagen. Sjöstedt, Jonas - Jens Holm, Maj Karlsson, Birger Lahti, Karin Rågsjö, Mia Sydow Mölleby, Linda Westerlund Snecker och Christina Höj Larsen. (Vänsterpartiet). *Utsatta EU-medborgare*. Sveriges Riksdag. Tillgänglig på: [Utsatta EU-medborgare Motion 2019/20:2578 av Jonas Sjöstedt m.fl. \(V\) - Riksdagen](#)
Hämtad: 16 maj 2022.

2018/19:3050 Motion till riksdagen. Svenneling, Håkan - Lorena Delgado Varas, Hanna Gunnarsson, Jens Holm, Lotta Johnsson Fornarve, Amineh Kakabaveh, Birger Lahti, Yasmine Posio och Elin Segerlind (Vänsterpartiet). *med anledning av skr. 2018/19:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2018*. Sveriges Riksdag. Tillgänglig på:
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-skr-201819115-verksamheten-i_H6023050
Hämtad: 9 maj 2022.

2016/17:2300 Motion till riksdagen. Kent Ekeröth och Adam Marttinen (Sverigedemokraterna). *Åtgärder mot EU-tiggeri och kåkstäder*. Sveriges Riksdag. Tillgänglig på:
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/atgarder-mot-eu-tiggeri-och-kakstader_H4022300
Hämtad: 9 maj 2022.

Regeringens skrivelse 2011/12:56. *En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032*. Regeringskansliet. Tillgänglig på:
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2012/02/skr.-20111256/>
Hämtad: 16 maj 2022.

SFS 2005:716. *Utlänningslagen*. Tillgänglig på:
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/utlanningslag-2005716_sfs-2005-716 Hämtad: 16 maj 2022.

Litteratur, tidskrifter, artiklar och internetkällor:

Arkhem, Mats - Leonid Yurkovskiy, Per Carlberg, Christian Lindefjärd och Martin Inglot. 2019. SD: Här är tio argument för tiggeriförbud. *Dagens Samhälle*. 10 september 2019. Tillgänglig på:
<https://www.dagenssamhalle.se/opinion/debatt/sd-har-ar-tio-argument-for-tiggeriforbud/>
Hämtad: 9 maj 2022.

Beaudonnet, Laurie och Gomez, Raul. 2017. "Red Europe versus no Europe? The impact of attitudes towards the EU and the economic crisis on radical-left voting". *West European Politics*, (40)2, sidorna 316-335. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1080/01402382.2016.1222806>
Hämtad: 14 maj 2022.

Benedetto, Giacomo och Quaglia, Lucia. 2007. "The Comparative Politics of Communist Euroscepticism in France, Italy and Spain". *Party Politics*, 13(4), sidorna 478-499.
Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1177/1354068807077957>
Hämtad: 14 maj 2022.

Bergström, Göran och Boréus, Kristina. 2018. "Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys", sidorna 17-45 i Boréus, Kristina och Bergström, Göran (red.). 2018. *Textens mening och makt*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur.

Bergström, Göran och Svärd, Per-Anders. 2018. "Idé- och ideologianalys", sidorna 133-176 i Boréus, Kristina och Bergström, Göran (red.). 2018. *Textens mening och makt*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur.

Borevi, Karin. 2021. Scandinavian Approaches to Begging as a Policy Problem and the Double Insider/Outsider Status of Marginalized Intra-EU Migrants. *Journal of Social Policy*, sidorna 1-18. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1017/S0047279421000556>
Hämtad: 5 maj 2022.

Brack, Nathalie och Startin, Nicholas. 2015. "Introduction: Euroscepticism, from the margins to the mainstream". *International Political Science Review*, (36)3, sidorna 239-249.
Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1177/0192512115577231>
Hämtad: 17 maj 2022.

Brown, Daniela - Sebastian Adrian Popa och Herman Schmitt. 2019. Responding to the crisis: Eurosceptic parties of the left and right and their changing position towards the European Union. *European Journal of Political Research*, (58)1, sidorna 797-819. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12321>
Hämtad: 12 maj 2022.

DN/Ipsos. 2022. "DN/Ipsos: Minskat stöd för Socialdemokraterna". *Ipsos*. Tillgänglig på: <https://www.ipsos.com/sv-se/dnipsos-minskat-stod-socialdemokraterna>
Hämtad: 17 maj 2022.

Doležel, Ondřej. 2021. "Euroscepticism of the Conservative Party and the Labour Party during the 2015 General Election Campaign." *Eastern Journal of European Studies*, (12)1, sidorna

242–57. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.47743/ejes-2021-0110>
Hämtad: 14 maj 2022.

Elgenius, Gabriella och Rydgren, Jens. 2017. “The Sweden Democrats and the Ethno-Nationalist Rhetoric of Decay and Betrayal.” *Sociologisk Forskning*, (54)4, sidorna 353–58. Tillgänglig på: <http://www.jstor.org/stable/26632209>.
Hämtad: 14 maj 2022.

Einarsson, Mats. 2019. “Vi bör vara otydligare om EU-utträdet!”. *Vänsterpartiet*. 29 januari 2019. Tillgänglig på: <https://www.vansterpartiet.se/debatt/vi-bor-vara-otydligare-om-eu-uttradet/>.
Hämtad: 2 maj 2022.

Esaiasson, Peter - Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann Towns och Lena Wängnerud. 2017. *Metodpraktikan - konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e uppl. Stockholm: Wolters Kluver.

Frid, Simon. 2016. “Sex av tio vill ha ett nytt tiggeriförbud”. *Expressen*. 19 augusti 2016. Tillgänglig på: <https://www.expressen.se/nyheter/sex-av-tio-vill-ha-ett-nytt-tiggeriforbud/>
Hämtad: 18 maj 2022.

Granqvist, Kimmo. 2021. Critical evaluation of Romani inclusion strategies in Finland and Sweden. *Journal of Contemporary European Studies*, 29(1), sidorna 33-34. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1080/14782804.2020.1801394>
Hämtad: 16 maj 2022.

Guglielmo, Rachel och Waters, Timothy William. 2005. “Migrating towards Minority Status: Shifting European Policy towards Roma”. *Journal of Common Market Studies*, (43)4, sidorna 763–86. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2005.00595.x>
Hämtad: 4 maj 2022.

Hansson, Erik och Mitchell, Don. 2018. “The Exceptional State of “Roma Beggars” in Sweden”. *European Journal of Homelessness*, (12)2, sidorna 15-40. Tillgänglig på: https://www.feantsaresearch.org/download/12-1_a1_article_hansson_v033593873035930118268.pdf
Hämtad: 17 maj 2022.

Hansson, Erik och Jansson, David. 2021. “Who’s afraid of the ‘beggar’? A psychoanalytic interpretation of the crises triggered by the begging of ‘EU migrants’ in Sweden”. *Social & Cultural Geography*, 22(3), sidorna 339-356. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1080/14649365.2019.1585563>

Hämtad: 16 maj 2022.

Held, David. 2005. "Principles of cosmopolitan order", sidorna 10-27 i Brock, Gillian och Brighouse, Harry (red.). 2005. *The Political Philosophy of Cosmopolitanism*. 1:a uppl. Cambridge: Cambridge University Press.

Hellström, Anders - Tom Nilsson och Pauline Stoltz. 2012. "Nationalism vs. Nationalism: The Challenge of the Sweden Democrats in the Swedish Public Debate". *Government and Opposition*, (47)2, sidorna 186-205. Tillgänglig på:

<https://doi.org/10.1111/j.1477-7053.2011.01357.x>

Hämtad: 17 maj 2022.

Heywood, Andrew. 2017. *Political ideologies: An introduction*. 6:e uppl. London: Palgrave.

Iusmen, Ingi. 2018. "A Means to an End or an End in Itself: EU Roma Policy, Human Rights and the Economic Investment Myth". *Journal of Common Market Studies*, (56)4, sidorna 923-938.

Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1111/jcms.12691>

Hämtad: 4 maj 2022.

Lewin, Leif. 2017. *Ideologi och Strategi*. 6:e uppl. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Melin, Elvira. 2017. "Rumäniens romer offer för det korrupta systemet". *Utrikesmagasinet*. 29 maj 2017. Tillgänglig på:

<https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2017/maj/rumaniens-romer-offer-for-det-korrupta-systemet/>

Hämtad: 3 maj 2022.

Miller, David. 2010. "Cosmopolitanism", s. 377-392 i Brown, Garrett Wallace och Held, David, 2010. *The Cosmopolitanism Reader*. 1:a uppl. Cambridge/Malden: Polity Press.

Olsson, Magnus och Pour, Nima Gholam Ali, 2021. "Motion: Stoppa det utländska tiggeriet". *Sverigedemokraterna Malmö*. 15 februari 2021. Tillgänglig på:

<https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunfullmaktige/motion-2021-10-28/agenda/motion-av-magnus-olsson-sd-om-att-stoppa-det-utlandska-tiggerietpdf?downloadMode=open#:~:text=Sverigedemokraterna%20menar%20att%20ett%20tiggeri%C3%B6rbud,%C3%A5%20hj%C3%A4lp%20i%20sina%20hemi%C3%A4nder.>

Hämtad: 9 maj 2022.

Polismyndigheten. 2015. "Nationell lägesbild - Brottslighet med koppling till tiggeri och utsatta EU-medborgare i Sverige". *Polismyndigheten*. December 2015. Tillgänglig på:

<https://www.svtstatic.se/image-cms/svtse/1475679820/svts/article10544306.svt/BINARY/Polisrapport%20om%20m%C3%A4nniskohandel%20inom%20tiggeri.pdf>

Hämtad: 16 maj 2022.

Popova, Zora, 2019. "Understanding the EU Roma Policy". *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe*, 18(1), sidorna 20-46. Tillgänglig på:

<https://policycommons.net/artifacts/1602855/understanding-the-eu-roma-policy-zora-popova-european-centre-for-minority-issues/2292624/>

Hämtad: 4 maj 2022.

Ramel, Fredrik och Szoppe, Adam. 2014. "EU-migrant ett problematiskt begrepp". *Sveriges Radio*. 16 juli 2014. Tillgänglig på: <https://sverigesradio.se/artikel/5915740>

Hämtad: 16 maj 2022.

Sobotka, Eva, och Vermeersch, Peter. 2012. "Governing Human Rights and Roma Inclusion: Can the EU Be a Catalyst for Local Social Change". *Human Rights Quarterly*, (34)3, sidorna 800-822.

Tillgänglig på: <https://www.jstor.org/stable/23254646>

Hämtad: 5 maj 2022.

Spehar, Andrea - Jonas Hinnfors och Gregg Bucken-Knapp. 2017. Passing The Buck - The case of failing multilevel governance and vulnerable EU migrants in Sweden. *Nordic Journal of Migration Research*, 7(2), sidorna 114-123. Tillgänglig på:

<http://doi.org/10.1515/njmr-2017-0010>

Hämtad: 5 maj 2022.

Sverigedemokraterna. 2019. "Sverigedemokraternas principprogram 2019".

Sverigedemokraterna. Tillgänglig på:

<https://ratatosk.sd.se/sd/wp-content/uploads/2020/11/16092141/Sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Hämtad: 17 maj 2022.

Sverigedemokraterna. 2019b. "Valplattform Europaparlamentsvalet 2019".

Sverigedemokraterna. Tillgänglig på:

https://ratatosk.sd.se/sd/wp-content/uploads/2019/04/02121655/EU-Valplattform-2019_final.pdf

Hämtad: 17 maj 2022.

Sverigedemokraterna. 2022. "Migration på rätt sätt." *Sverigedemokraterna*. Tillgänglig på:

<https://sd.se/vad-vi-vill/migrationspolitik/>

Hämtad: 17 maj 2022.

Swärd, Hans och Haglund, Bo J. A.. 2015. Den nya utsattheten- Om EU-migranter och tiggeri. *Socialmedicinsk tidskrift*, 92(3), sidorna 251-257. Tillgänglig på:

<https://portal.research.lu.se/sv/publications/den-nya-utsattheten-om-eu-migranter-och-tiggeri>

Hämtad: 16 maj 2022.

Taggart, Paul, och Szczerbiak, Aleks. 2013. "Coming in from the Cold: Euroscepticism, Government Participation and Party Positions on Europe.". *Journal of Common Market Studies*, (51)1, sidorna 17–37. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2012.02298.x>

Hämtad: 14 maj 2022.

Taggart, Paul. 1998. "A touchstone of dissent: Euroscepticism in contemporary Western European party systems". *European Journal of Political Research*, 33(3), sidorna 363–388.

Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1023/A%3A1006853204101>

Hämtad: 14 maj 2022.

Vermeersch, Peter. 2012. Reframing the Roma: EU Initiatives and the Politics of Reinterpretation. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, (38)8, sidorna 1195-1212. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2012.689175>

Hämtad: 5 maj 2022.

Vermeersch, Peter. 2011. The European Union and the Roma: An Analysis of Recent Institutional and Policy Developments. *European Yearbook of Minority Issues*, (10)1, sidorna 341-358. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1163/22116117-01001014>

Hämtad: 5 maj 2022.

Vänsterpartiet. 2016. "Vänsterpartiets partiprogram". *Vänsterpartiet*. Tillgänglig på:

<https://www.vansterpartiet.se/resursbank/partiprogram/>

Hämtad: 17 maj 2022.

Vänsterpartiet. 2019. "Vänsterpartiets partiprogram på 5 minuter". *Vänsterpartiet*. Tillgänglig på: <https://www.vansterpartiet.se/vansterpartiets-partiprogram-pa-5-minuter/>

Hämtad: 17 maj 2022.

Vänsterpartiet. 2020. "Europeiska Unionen (EU)". *Vänsterpartiet*. Tillgänglig på:

<https://www.vansterpartiet.se/politik/eu/>

Hämtad: 4 maj 2022.

Vänsterpartiet. 2021. "Vänsterpartiet på 5 minuter". *Vänsterpartiet*. Tillgänglig på: <https://www.vansterpartiet.se/vansterpartiet-pa-5-minuter/>
Hämtad: 16 maj 2022.